Sygn. akt V ACa 448/16

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2016r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Wilk
Sędziowie:	SA Wiesława Namirska (spr.) SO del. Arkadiusz Przybyło
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2016r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w K.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 29 stycznia 2016r., sygn. akt XIII GC 363/15

oraz postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach z 22 kwietnia 2016r.,

sygn. akt XIII GC 363/15

1. zmienia zaskarżony wyrok:

- w punkcie 1 i punkcie 1 tiret drugie o tyle, że obniża kwotę 2.204.485,35 złotych do kwoty 1.038.308,33 (jeden milion trzydzieści osiem tysięcy trzysta osiem 33/100) złotych i oddala powództwo w zakresie kwoty 1.166.177,02 (jeden milion sto sześćdziesiąt sześć tysięcy sto siedemdziesiąt siedem 02/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 15 stycznia 2014r. do dnia zapłaty,

oraz postanowienie:

- w punkcie 2 i 3 w ten sposób, że:

- zasądza od pozwanej na rzecz powoda 4.266,98 (cztery tysiące dwieście sześćdziesiąt sześć 98/100) złotych tytułem kosztów procesu,

- nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Katowicach) od pozwanej kwotę 42.300 (czterdzieści dwa tysiące trzysta) złotych, a od powoda z zasądzonego roszczenia kwotę 47.700 (czterdzieści siedem tysięcy siedemset) złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu;

2. w pozostałej części apelację oddala;

3. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.168 (trzy tysiące sto sześćdziesiąt osiem) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

4. nakazuje pobrać od powoda z zasądzonego roszczenia na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Katowicach) kwotę 53.000 (pięćdziesiąt trzy tysiące) złotych tytułem części opłaty sądowej od apelacji, od uiszczenia której pozwana była zwolniona.

SSO del. Arkadiusz Przybyło	SSA Iwona Wilk	SSA Wiesława Namirska

Sygn. akt V ACa 448/16

UZASADNIENIE

Powód Syndyk Masy Upadłości (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w K. pozwem wniesionym do Sądu Okręgowego w Gliwicach w dniu 15 lipca 2015r. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwoty 2.204.485,35 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwota i dat wskazanych w pozwie oraz kosztami postępowania według norm przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód podał, iż (...) Spółka z o.o. z na podstawie ramowej umowy leasingu operacyjnego nr (...), zawartej w dniu 8 grudnia 2011 r. ze spółka (...) Sp. z o.o. znajdowała się w posiadaniu ciągników siodłowych oraz naczep w łącznej ilości 100 sztuk (50 zestawów samochodów ciężarowych wraz z naczepą siodłową i ciągnikiem), a następnie w dniu 23 grudnia 2011r. zawarła z (...) Spółką z o.o. w K. umowę współpracy nr (...)/ (...), na mocy której (...) zobowiązała się do oddania pozwanemu w celu użytkowania i pobierania przez pozwanego pożytków, ciągników siodłowych oraz naczep w łącznej ilości 100 sztuk. Pozwany z kolei został zobowiązany do opłacania comiesięcznego czynszu w wysokości określonej szczegółowo w załączniku nr (...) do umowy współpracy, w terminie 14 dni od daty wystawienia przez (...) faktury VAT. Pozwany zobowiązał się także do ponoszenia wszelkich dodatkowych kosztów ponoszonych przez (...) z tytułu zawarcia umowy leasingu, a w szczególności z tytułu kar finansowych oraz odszkodowań do których zostanie zobowiązany (...) na mocy ramowej umowy leasingu. Ponadto (...) na podstawie § 7 umowy miała prawo do obciążania pozwanego opłatą dodatkową za udzielenie informacji organom ścigania oraz opłatą dodatkową za zarządzenie podatkiem od środków transportu. Kolejno zawartymi aneksami strony zmieniły postanowienia zawartej umowy, a w szczególności załączników do tejże umowy.

Powód wskazał, ze (...) znajdowała się także w posiadaniu ciągników siodłowych oraz naczep w łącznej ilości 60 sztuk (30 zestawów samochodów ciężarowych wraz z naczepą i ciągnikiem), do których tytuł prawny uzyskała na podstawie 60 umów zawartych z (...) S.A. W dniu 28 grudnia 2011 r. (...) zawarła z pozwanym umowę współpracy nr (...), na mocy której (...) zobowiązał się do oddania pozwanemu w celu użytkowania i pobierania przez pozwanego pożytków, ciągników siodłowych oraz naczep w łącznej ilości 60 sztuk. Pozwany z kolei został zobowiązany do opłacania comiesięcznego czynszu w wysokości określonej szczegółowo w załączniku nr (...) do umowy współpracy, w terminie 14 dni od daty wystawienia przez (...) faktury VAT. Pozwany zobowiązał się także do ponoszenia wszelkich

dodatkowych kosztów ponoszonych przez (...) z tytułu zawarcia umowy leasingu, a w szczególności z tytułu kar finansowych oraz odszkodowań do których zostanie zobowiązany (...) na mocy ramowej umowy leasingu. Ponadto (...) na podstawie § 7 umowy miała prawo do obciążania pozwanego opłatą dodatkową za udzielenie informacji organom ścigania oraz opłatą dodatkową za zarządzenie podatkiem od środków transportu.

Strony podpisały aneksy do tejże umowy, w których modyfikowały treści załączników do umowy.

Powód wskazał, iż pozwany zaprzestał wykonywania swoich obowiązków wynikających z umów i nie uregulował należności wynikających z wystawionych przez powoda faktur wymienionych w pozwie, na łączną kwotę 2.204.485,35 zł.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

Motywując swoje stanowisko pozwany w pierwszej kolejności podniósł zarzut przedawnienia roszczeń dochodzonych niniejszym pozwem, a wynikających ze wskazanych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew faktur w łącznej kwocie 820.172,20 zł. Pozwany zarzucił, że roszczenia te przedawniły się z upływem 2 lat od dnia ich wymagalności, a nadto pozwany podniósł zarzut niewykazania przez powoda podstawy obciążenia go należności wykazanymi we wskazanych przez pozwanego fakturach VAT, a tym samym braku podstaw do dochodzenia należności wynikających z ww. faktur. W fakturach tych powód albo w ogóle nie wskazuje z jakiego tytułu obciąża pozwanego konkretnymi kwotami albo wskazuje na opłaty wynikające z umów oznaczonych numerami odmiennymi, niż umowy w związku z którymi dochodzi roszczeń w niniejszym postępowaniu.

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 29 stycznia 2016 r. uwzględnił powództwo w całości oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda 107 217,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Katowicach uchylił zawarte w punkcie drugim wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 29 stycznia 2016 r. (sygn. akt XIII GC 363/15/AM) postanowienie dotyczące zasądzenia kosztów postępowania – art. 395 § 2 k.p.c. (pkt 1); zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 17.217,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt 2) i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Katowicach kwotę 90.000 zł tytułem części opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony (pkt 3).

Powyższy wyrok zapadł w wyniku poczynienia przez Sąd Okręgowy następujących ustaleń stanu faktycznego :

W dniu 8 grudnia 2011 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarł z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. umowę leasingu operacyjnego nr (...) (ramową). Przedmiotem niniejszej umowy były pojazdy określone w załącznikach do niniejszej umowy, to jest ciągniki siodłowe oraz naczepy w łącznej ilości 100 sztuk (50 zestawów samochodów ciężarowych wraz z naczepą siodłową i ciągnikiem).

W dniu 23 grudnia 2011 r. (...) Spółka z o.o. zawarła z pozwanym umowę współpracy nr (...)/ (...), na mocy której (...) Sp. z o.o. oddała pozwanemu do użytkowania i pobierania pożytków pojazdy określone w załączniku nr (...) do niniejszej umowy, to jest ciągniki siodłowe oraz naczepy w łącznej ilości 100 sztuk (50 zestawów samochodów ciężarowych wraz z naczepą siodłową i ciągnikiem), które objęte były także umową z dnia 8 grudnia 201 lr. zawartą pomiędzy (...) Sp. z o.o. a

(...) Spółką z o.o., a która to umowa stanowiła załącznik nr (...) do niniejszej umowy.

Stosownie do § 3 powyższej umowy pozwany został zobowiązany do zapłaty na rzecz (...) Sp. z o.o. czynszu w wysokości określonej szczegółowo w załączniku nr (...) do umowy. Zapłata czynszu następować miała na podstawie wystawionych przez (...) faktur VAT. Czynsz miał być płatny w terminie 14 dni od daty wystawienia przez (...) faktury VAT. Ponadto pozwany zobowiązany był do ponoszenia wszelkich dodatkowych kosztów, kar finansowych, odszkodowań, do których - w związku z działaniami lub zaniechaniami pozwanego w ramach niniejszej umowy - poniesienia zobowiązany

zostanie (...) na podstawie ramowej umowy leasingu operacyjnego zawartej z (...) Sp. z o.o., po otrzymaniu faktury VAT w terminie w niej wskazanym.

W § 7 umowy strony postanowiły, iż pozwany zobowiązany jest do ponoszenia wszelkich kosztów związanych z eksploatacją przedmiotu umowy, kosztów rejestracji, paliw, podatków i innych ciężarów związanych z posiadaniem i użytkowaniem pojazdów, a także kosztów parkowania, mandatów karnych, postępowań w sprawach o wykroczenia, karnych i cywilnych, związanych z posiadaniem i użytkowaniem przedmiotu umowy.

(...) Sp. z o.o. przekazała pozwanemu pojazdy objęte powyższą umową, co zostało potwierdzone protokołem zdawczo-odbiorczym.

W dniu 31 maja 2012r. strony zawarły aneks nr (...) do powyższej umowy, którym usunęły z treści umowy załącznik nr (...) i zastąpiły go załącznikiem nr(...).

W dniu 27 września 2012r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy, którym w związku ze sprzedażą przez (...) Sp. z o.o. 18 ciągników siodłowych (...) wraz z dwudziestoma naczepami (...) na rzecz P.H.U. (...), zmieniły treść załącznika nr (...), w ten sposób, iż usunięto z niego wskazane w aneksie ciągniki siodłowe oraz naczepy. Niniejszym aneksem strony również zmieniły załącznik nr(...) dotyczący wysokości czynszu dzierżawnego oraz zastąpiły go załącznikami nr (...) i (...).

W dniu 16 października 2012r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy, na mocy którego w związku ze sprzedażą przez (...) Sp. z o.o. 22 ciągników siodłowych (...) na rzecz P.H.U. (...), zmieniono treść załącznika nr (...), w ten sposób, iż usunięto z niego wskazane w aneksie ciągniki siodłowe. Ponadto niniejszym aneksem strony dodały do treści umowy do załączników nr (...) i (...) - załącznik nr (...).

W dniu 15 stycznia 2013r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy, na mocy którego w związku ze sprzedażą przez (...) Sp. z o.o. czterech ciągników siodłowych (...) wraz z 4 naczepami (...) na rzecz P.H.U. (...), zmieniono treść załącznika nr (...), w ten sposób, iż usunięto z niego wskazane w aneksie ciągniki siodłowe oraz naczepy. Ponadto niniejszym aneksem strony dodały do treści umowy załącznik nr (...) i (...).

W dniu 23 grudnia 2011 r. (...) Sp. z o.o. zawarła z (...) S.A. w P. 60 umów leasingu operacyjnego, których przedmiotem leasingu było 60 sztuk ciągników siodłowych oraz naczep (30 zestawów samochodów ciężarowych wraz z naczepą i ciągnikiem).

W dniu 28 grudnia 2011 r. (...) zawarła z pozwanym umowę współpracy nr (...), na mocy której (...) Sp. z o.o. oddała pozwanemu do użytkowania i pobierania pożytków pojazdy określone w załączniku nr (...) do niniejszej umowy, to jest ciągniki siodłowe oraz naczepy w łącznej ilości 60 sztuk . W posiadanie pojazdów powód wszedł na podstawie umowy leasingu z 23 grudnia 2011 r. zawartej z (...) S.A. w dniu 23 grudnia 2011r.

Stosownie do § 3 powyższej umowy pozwany został zobowiązany do zapłaty na rzecz (...) Sp. z o.o. czynszu w wysokości określonej szczegółowo w załączniku nr (...) do umowy. Zapłata czynszu następować miała na podstawie wystawionych przez (...) faktur VAT. Czynsz miał być płatny w terminie 14 dni od daty wystawienia przez (...) faktury VAT. Ponadto pozwany zobowiązany był do ponoszenia wszelkich dodatkowych kosztów, kar finansowych, odszkodowań, do których - w związku z działaniami łub zaniechaniami pozwanego w ramach niniejszej umowy - poniesienia zobowiązany zostanie (...) na podstawie ramowej umowy leasingu operacyjnego zawartej z (...) Sp. z o.o., po otrzymaniu faktury VAT w terminie w niej wskazanym.

W § 7 umowy strony postanowiły, iż pozwany zobowiązany jest do ponoszenia wszelkich kosztów związanych z eksploatacją przedmiotu umowy, kosztów rejestracji, paliw, podatków i innych ciężarów związanych z posiadaniem i użytkowaniem pojazdów, a także kosztów parkowania, mandatów karnych, postępowań w sprawach o wykroczenia, karnych i cywilnych, związanych z posiadaniem i użytkowaniem przedmiotu umowy.

(...) Sp. z o.o. przekazała pozwanemu przekazała pozwanemu pojazdy objęte umową, co potwierdzono protokołem zdawczo odbiorczym..

W dniu 31 maja 2012r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy , którym usunęły z treści umowy załącznik nr (...) wskazany w par 3 ust.l umowy i zastąpiły go załącznikiem nr(...).

W dniu 16 lipca 2012r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy , którym w związku z przekazaniem przez Korzystającego za zgoda i wiedzą Finansującego dziesięciu ciągników z naczepami na rzecz (...), (...) Spółce Jawnej z siedzibą w G. strony usunęły z treści załącznika nr (...) przedmiotowe ciągniki.

W dniu 31.07.2012r. strony zawarły aneks nr (...) , którym usunęły z treści umowy załącznik nr (...)wskazany w par 3 ust. 1 Umowy. I zastąpiły go załącznikiem nr (...).

W dniu 25 października 2012r strony zawarły aneks nr (...) do umowy w związku ze sprzedażą przez (...) S.A. dwudziestu naczep na rzecz PHU (...) zmieniły treść załącznika nr (...) poprzez usunięcie z jego sprzedanych naczep.

Tytułem zapłaty określonym jako raty do umowy o współpracy z 23.12.201l r. (...) Sp. z o.o. wystawiła na rzecz pozwanego następujące faktury VAT:

- nr (...) na kwotę brutto 70 807,02 zł „z terminem zapłaty na 21.01.2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 52 778,62 zł z terminem zapłaty na 15.03,2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 18 028,57 zł, z terminem zapłaty na 18.11.2013i\,
- nr (...) na kwotę brutto 52 778,62 zł, z terminem zapłaty na 16.05.2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 52 778,62 zł, z terminem zapłaty na 15.07.2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 52 778,62 zł, z terminem zapłaty na 15.08.2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 18 028,57 zł, z terminem zapłaty na 15.10.2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 52 778,62 zł, z terminem zapłaty na 21.02.2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 52 778,62 zł, z terminem zapłaty na 17.06.2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 52 778,62 zł, z terminem zapłaty na 16.04.2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 1 244,91 zł, z terminem płatności na 14.06.2014r.,
- nr (...) na kwotę brutto 1 286,58 zł, z terminem płatności na 14.07.2014r.,
- nr (...) na kwotę brutto 1 286,81 zł, z terminem płatności na 14.11.2014r,
- nr (...) na kwotę brutto 1 286,81 zł, z terminem płatności na 14.11.2014r.,
- nr (...) na kwotę brutto 1 286,81 zł, z terminem płatności na 14.11,2014r.,
- nr (...)na kwotę brutto 1 286,81 zł, z terminem płatności na 16.12.2014r.,
- nr (...) na kwotę brutto 18 028,57 zł (z dnia 2.09.2013),z terminem płatności 14 dni od otrzymania,
- nr (...) na kwotę brutto 1 286,81 zł,(z dnia 4.12.2013) z terminem płatności l4 dni od otrzymania,

- nr (...) na kwotę brutto 1 286,81 zł, z terminem płatności na 17.02.2014r. Tytułem zapłaty określonym jako rata do umowy o współpracy z dnia 28.12.2011 r. (...) sp. z o.o. wystawiła na rzecz pozwanego następujące faktury VAT :
- nr (...) na kwotę brutto 90 035,09 zł z terminem zapłaty na 16.05.2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 90 035,09 zł z terminem zapłaty na 15.07.2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 90 035,09 zł z terminem zapłaty na 15.08.2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 90 035,09 zł z terminem zapłaty na 17.06.2013r.,
- nr (...) na kwotę brutto 90 035,09 zł z terminem zapłaty na 16.04.2013r.

(...) sp. z o.o. z tytułu kosztów wynikających z umów leasingu przedmiotów , które przekazane zostały pozwanemu do używania i pobierania pożytków w oparciu o umowy o współpracy z 23.12.2011 r. i 28.12.2011 r. wystawiła na rzecz pozwanego następujące faktury VAT :

(...) tytułem kosztów opłaty wstępnej na kwotę 1 166 177,02 zł z terminem zapłaty nal4.oł.2014r„

- (...) tytułem opłaty związanej z monitoringiem na kwotę 36,90 zł z terminem zapłaty na 20.11.2013r.
- (...)tytułem opłaty z tytułu podatku od środków transportu , na kwotę brutto 13 726,80 zł, z terminem zapłaty na 19.03.2013r.,
- (...) tytułem opłaty za udzielenie informacji o użytkowniku na kwotę brutto 123,00 zł,
- (...)z tytułu opłaty za czynności w Wydziale Komunikacji na kwotę brutto 196,19 zł z terminem zapłaty na 5.03.2013r .,
- nr (...) z tytułu opłaty do umowy z 23.12.2011 r. na kwotę brutto 1 286,81 zł z terminem zapłaty na 14.04.2014r.,
- nr (...) z tytułu opłaty do umowy o współpracy z 23.12.2011r. na kwotę brutto 1 286,81 zł, z terminem zapłaty na 14.05.2014r.?

- nr (...)z tytułu podatków od środków transportu na kwotę brutto 6 819,12 zł, z terminem zapłaty na 6.02.2013r.,

- nr (...) tytułem informacji o użytkowniku umowy na kwotę brutto 61,50 zł z terminem zapłaty na 7.02.2013r.,
- nr (...) tytułem opłaty dodatkowej od środków transportu na kwotę brutto 10 228,68 zł z terminem zapłaty na 20.02.2013r.
- nr (...) tytułem opłaty za udzielenie informacji o użytkowniku na kwotę brutto 61,50 zł z terminem zapłaty na 5.07.2013r.,
- nr (...) tytułem refaktury składki ubezpieczeniowej na kwotę brutto 138 375,00 zł z terminem zapłaty na 8.07.2013r.,
- nr (...) tytułem opłat za sporządzenie aneksów do umowy na kwotę brutto 984,00 zł, z terminem zapłaty na 14.06.2013r.,
- nr (...) tytułem opłaty od środków transportu na kwotę brutto 6 819,12 zł , z terminem zapłaty na 14.10.2013r.,
- nr (...)tytułem opłaty za sporządzenie aneksu do umowy na kwotę brutto 861,00 zł z terminem zapłaty na 14 dni od otrzymania,

- nr (...) tytułem podatku od środków transportu na kwotę brutto 693,72 zł, z terminem zapłaty na 14.03.2014r.

Pozwany przyjął wskazane wyżej faktury i dokonał ich księgowania .

Powód został obciążony dochodzonymi od pozwanego należnościami.

Odnosząc powyższe ustalenia stanu faktycznego pod obowiązujące normy prawne Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powoda znalazło oparcie w przepisach prawa i jako uzasadnione zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Rozważając charakter prawny zawartych pomiędzy umów o współpracy z dat 23.12.2011 r. i 28.12 2011 r. wskazał Sąd Okręgowy, iż brak było podstaw uzasadniających przyjęcie, iż były to umowy o świadczenie usług do których zastosowanie znajduje dwuletni termin przedawnienia określony art. 751 k.c. w zw. z art. 750 z dat 23 grudnia 2011 r. i 28 grudnia 2011 r. .

Odwołując się do poglądów doktryny, wskazał Sąd Okręgowy, iż przepis art. 750 reguluje reżim prawny umów, które łącznie spełniają dwie przesłanki: są umowami o świadczenie usług i jednocześnie nie są uregulowane innymi przepisami. Jest to bardzo rozległa kategoria umów, odgrywających w warunkach gospodarki wolnorynkowej istotne znaczenie praktyczne. Zakres zastosowania tego przepisu jest więc rozległy i obejmuje szeroki katalog umów o różnorodnej treści. Podkreślił, iż umowy, do których stosuje się uregulowanie zawarte w art. 750 k.c., są umowami nienazwanymi, charakteryzującymi się tym, że ich przedmiotem jest świadczenie usług**,** przy czym umowa taka może dotyczyć dokonania jednej usługi, większej - określonej liczby usług, bądź też dotyczyć stałego świadczenia usług określonego rodzaju. Umowy takie mogą mieć charakter odpłatny bądź nieodpłatny i są umowami konsensualnymi. Ich stronami mogą być wszelkie podmioty prawa cywilnego, a więc osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. Mogą należeć do kategorii umów handlowych, gdy przynajmniej jedna strona występuje w takiej umowie w charakterze przedsiębiorcy. Takimi umowami będą umowy o świadczenie usług zawierane z podmiotami świadczącymi je w zakresie swojej działalności gospodarczej lub zawodowej. Mogą też być zawierane z udziałem konsumentów. Ich stroną mogą być również inne podmioty występujące w obrocie, w szczególności osoby prawne czy jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 33^1 § 1 k.c., nieprowadzące działalności gospodarczej.

W ocenie Sądu Okręgowego, przedmiotem łączących strony umów o współpracy z 23 grudnia 2011 r. i 28 grudnia 2011 r. nie było świadczenie usług w rozumieniu art. 750 k.c. Uznał, iż przedmiotowe umowy zakwalifikować należało do umów nienazwanych o charakterze mieszanym, zawierających elementy przedmiotowo istotne różnych stosunków cywilno- prawnych takich jak leasing , dzierżawa czy sprzedaż. Wnioskować również można ,że przedmiotowo umowy niniejsze zbliżone są w największym stopniu do umowy leasingu zdefiniowanej art. 709(1) k.c.

Podkreślił także, że do essentialia negotii umowy leasingu należy zaliczyć: 1) zobowiązanie finansującego do nabycia rzeczy od oznaczonego zbywcy i na warunkach określonych w umowie leasingu; 2) zobowiązanie finansującego do oddania rzeczy korzystającemu do używania albo do używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony; 3) zobowiązanie korzystającego do zapłaty w umówionych ratach wynagrodzenia pieniężnego, równego co najmniej cenie bądź wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego.

W przypadku dotyczącym niniejszych umów brak elementu określonego pkt 1 w postaci zobowiązania finansującego do nabycia rzeczy od oznaczonego nabywcy oraz uznał, iż w dacie zawarcia umów powód dysponował już przedmiotem, który następnie przekazany został pozwanemu w oparciu o prawo względne w postaci leasingu. Wskazał również, iż nie jest „nabyciem" w rozumieniu art. 709^1 k.c. uzyskanie przez finansującego do przedmiotu leasingu prawa względnego na przykład z umowy najmu, dzierżawy, leasingu bądź ograniczonego prawa rzeczowego, na przykład prawa użytkowania. Pojęciem „nabycie" objąć należy tylko przypadki odpłatnego uzyskania prawa własności względnie użytkowania wieczystego, na co wskazuje sposób kalkulacji wynagrodzenia leasingowego. Nabycie zatem nie może nastąpić na podstawie umowy nieodpłatnej, w szczególności darowizny.

Dalej wskazał, że w praktyce orzeczniczej ukształtował się pogląd , w świetle którego do umów leasingu zastosowanie ma 3 letni okres przedawnienia roszczeń. Powołując się na pogląd Sądu Okręgowego we Wrocławiu wyrażony w wyroku z dnia 13 czerwca 2013r w sprawie prowadzonej pod sygn. akt II Ca 455/13, w którym stwierdzono między innymi ,że „Niewątpliwym jest, że zobowiązania korzystającego z zawartej umowy leasingu względem finansującego są zobowiązaniami cywilnoprawnymi. Okres przedawnienia takich zobowiązań, zgodnie z treścią art. 118 k.c. wynosi 3 lata. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata."

W ocenie Sądu Okręgowego, mimo tego iż stanowiące podstawę roszczeń powoda umowy nie są leasingiem jednakże z uwagi na to iż ten właśnie element ma w ich treści charakter dominujący również do nich winien mieć zastosowanie wskazany wyżej a wynikający z art. 118 k.c. 3 letni termin przedawnienia.

W konsekwencji uznał, iż skoro pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 15 lipca 2015 r., a wymagalność najwcześniejszego roszczenia powoda objętego zarzutem przedawnienia przypadała na dzień 22 stycznia 2013 r., to roszczenia powoda nie uległy przedawnieniu, a zatem ten zarzut pozwanej okazał się chybiony.

Odnosząc się do drugiego z zarzutów pozwanej, dotyczącego niewykazania wysokości dochodzonego roszczenia, wskazał iż był on nieuzasadniony. W ocenie Sądu Okręgowego, powód wykazał bowiem w sposób należyty wysokość swego roszczenia, natomiast pozwana spółka, przed doręczeniem opisu pozwu nie kwestionowała należności z poszczególnych wystawianych przeciwko niej faktur VAT, które obecnie są podstawą żądania powoda.

Uznał w szczególności, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał na wnioskowanie, że pozwana dokonała księgowania faktur stanowiących podstawę dochodzonych roszczeń. Pozwana nigdy okoliczności tej nie zakwestionowała mimo wielokrotnie podnoszonych w tym zakresie twierdzeń powoda. Okoliczność niniejszą potwierdzał również treść złożonego do akt na wniosek powoda rejestru faktur VAT. W ocenie Sądu Okręgowego, zaksięgowanie faktury rodzi domniemanie, że jej treść odpowiada rzeczywistej operacji finansowej albowiem księgowanie poprzedzone jest co do zasady weryfikacją realizowaną przez odpowiednie służby księgowe. Ostateczna decyzja o księgowaniu jest wyrazem woli organu osoby prawnej wyrażonej w sposób bezpośredni lub przez osobę właściwie w tym zakresie umocowaną. W istocie zaksięgowanie faktury rodzi więc domniemanie uznania objętego nią roszczenia. Domniemanie to ma oczywiście charakter wzruszalny jednakże wymaga wykazania w tym zakresie dalej idącej inicjatywy dowodowej. Samo kwestionowanie nie tyle zasadności roszczenia, a w istocie tego ze powód nie wykazał go w sposób dostateczny, domniemania tego nie obala. Dlatego w tym zakresie zdaniem Sądu Okręgowego, roszczenie powoda zasługiwało na pełne uwzględnienie, a podstawę prawną jego zasądzenia stanowiły umowy o współpracy z 23.12.2011 r. i 28.12.2011 r.

Za pozbawiony podstaw uznał Sąd Okręgowy zarzut jakoby powód domagał się zapłaty w oparciu o faktury nie związane z treścią umów stanowiących podstawę dochodzonych roszczeń. Zwrócono uwagę, iż w treści faktur wskazano inne numery umów niż dwie podstawowe umowy o współpracy jednakże uznano, że umowy o współpracy były podstawą obciążenia pozwanego kosztami, które zobligowany był ponosić powód w oparciu o zawarte przez siebie umowy leasingowe. Z powyższego wnioskować można ,że sprecyzowane w treści faktur numery umów odnoszą się do umów leasingowych łączących powoda z leasingodawcą.

Za bezzasadne uznał twierdzenie pozwanego jakoby powód nie wykazał ,że poniósł bądź został zobowiązany do ponoszenia jakichkolwiek kosztów przez swoich leasingodawców. Wskazaną okoliczność obciążenia powoda kosztami wynikającymi z umów leasingowych uznał Sąd Okręgowy za udowodnioną za pomocą przedłożonych do pism procesowych faktur wystawianych przez leasingodawców / k. 357-602/ oraz informacją przedłożoną przez firmę leasingową / k. 306-326/.

W odniesieniu do kwestionowanej przez pozwanego faktury VAT (...) podkreślił Sąd Okręgowy, że powód wykazał podstawę naliczenia wskazanej w niej kwoty oraz przedłożył faktury opiewające na poniesione przez niego należność

tytułem opłat wstępnych wynikających z zawartych umów leasingu. Faktury obciążające powoda z tego tytułu załączono do pisma procesowego z dnia 8 grudnia 2015r. k/ 365- 392/.

Ponoszenie przez powoda opłat fakturowanych jako udzielanie informacji o użytkowniku posiadało potwierdzenie w informacji przekazanej przez (...) Sp. z o.o./ k. 306-326/ oraz fakturach obciążeniowych /k. 569-571, k. 584, k.599/. Opłatami za czynności dokonywane w Wydziale Komunikacji powód wykazał fakturą k. 573, natomiast koszty zawarcia aneksów do umów leasingowych również fakturami k.545, k. 601-602 , koszty monitoringu fakturą k.547.

Za nieuzasadniony uznał także zarzut pozwanego oparty na tezie ,że nie był on podatnikiem podatków związanych z przedmiotami , które w oparciu o zawarte z powodem umowy użytkował. Podkreślił, że zgodnie z treścią § 7 obu umów o współpracy pozwany zobowiązany był do ponoszenia wszelkich kosztów związanych z eksploatacją przedmiotu umowy, w tym podatków i innych ciężarów związanych z posiadaniem i używaniem pojazdów natomiast § 3 obligował go dodatkowo do ponoszenia wszelkich kosztów do poniesienia których zobowiązany zostanie powód na podstawie Ramowych umów Leasingu Operacyjnego zawartych z leasingodawcami. Podkreślił, że podstawą roszczenia powoda w oparciu o treść umów o współpracy jest samo zobowiązanie powoda do ponoszenia kosztów, a nie ich realne poniesienia. Fakt obciążenia powoda należnościami z tytułu podatków od środków transportu obrazują załączone przez powoda faktury VAT / k. 521-539, k. 549-567/.

W ocenie Sądu Okręgowego, powód w sposób wystarczający wykazał swe roszczenie wynikające z treści § 3 i 5 umów zawartych pomiędzy stronami w dniu 23 grudnia 2011 r. i 28 grudnia 2011 r., zarówno co do zasady jak i wysokości (art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c.), także w zakresie roszczenia odsetkowego, a strona pozwana nie zdołała podnieść argumentacji skutkującej oddaleniem powództwa.

W zakresie dochodzonych odsetek wskazano, iż odsetki ustawowe, w związku z nowelizacją Kodeksu cywilnego, dokonaną na mocy Ustawy z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1830), zasądzono na mocy art. 481 § 1 i § 2 k.p.c. w brzmieniu ustawy Kodeks cywilny do dnia wejścia w życie nowelizacji tej Ustawy, czyli do dnia 31 grudnia 2015 r., a począwszy od dnia 1 stycznia 2016 r. odsetki ustawowe za opóźnienie zasądzono w oparciu o art. 481 § 1 - § 2^1 k.p.c. w znowelizowanym brzmieniu.

Koszty procesu rozliczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu art. 98 § 1 k.p.c. Na koszty procesu złożyła się opłata od pozwu w kwocie 100.000 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powódki w wysokości 7.200 zł oraz opłata skarbowa od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Wynagrodzenie pełnomocnika powódki ustalono na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 28 września 2002 r. (t.j. Dz. U. z 2013 poz. 461 ze zm.), albowiem zgodnie z obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r. Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800), do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji (§21 Rozporządzenia). Wobec tego Sąd na mocy art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c oraz § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.), zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 107.217,00 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana, która zaskarżając wyrok w całości podniosła następujące zarzuty :

1. naruszenie prawa materialnego, a to:

- art. 750 k.c. w zw. z art. 751 pkt 1 k.c., poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, w której zawarte pomiędzy stronami umowy miały charakter umów o świadczenie usług w rozumieniu naruszonego przepisu, co w konsekwencji spowodowało przyjęcie przez Sąd 3 letniego terminu przedawnienia dla roszczeń wynikających z ww. umów;

- art. 65 k.c., poprzez dokonanie wadliwej wykładni § 3 pkt. 3. 5 umów współpracy z dnia 23 grudnia 2011 roku oraz z dnia 28 grudnia 2011 r., skutkującej pominięciem przy ocenie obowiązku ponoszenia przez pozwanego

wszelkich dodatkowych kosztów, kar finansowych, odszkodowań, do których poniesienia zobowiązany został powód, okoliczności, iż owe koszty, kary i odszkodowania miały powstać w wyniku działań lub zaniechań pozwanego;

- art. 65 k.c., poprzez dokonanie wadliwej wykładni § 9 pkt 9.3 umowy współpracy z dnia 23 grudnia 2011 roku oraz § 9 pkt. 9.2 - 9.4 umowy współpracy z dnia 28 grudnia 2011 r., skutkującej pominięciem przy ocenie obowiązku ponoszenia przez pozwanego kosztów ubezpieczenia okoliczności, że do pokrywania kosztów ubezpieczenia przedmiotu umów zobowiązany byt pozwany, a nie powód, w związku z czym brak było podstaw do obciążania pozwanego kosztami składek ubezpieczeniowych, których wysokość została wskazana w fakturze nr (...);

2. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a to:

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej w świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego oceny dowodów z dokumentów, tj. umów współpracy z dnia 23 grudnia 2011 roku oraz z dnia 28 grudnia 2011 r., czego konsekwencją było błędne przyjęcie przez Sąd, że na pozwanym ciążył obowiązek uiszczenia opłat dodatkowych wykazanych w fakturach wystawionych przez powoda, przy jednoczesnym braku wykazania przez powoda, że zaistniały okoliczności uzasadniające ich wystawienie, tj. bezpośredni związek z działaniem lub zaniechaniem pozwanego, do czego w świetle art. 232 k.p.c. powód był obowiązany;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej w świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego oceny dowodów, polegającej na uznaniu za wykazane przez powoda zobowiązanie do poniesienia i rzeczywiste poniesienie kosztów z tytułu ubezpieczenia przedmiotu umowy, wskazanych fakturą nr (...), a także kosztów poniesienia opłaty dodatkowej z tytułu podatku od środków transportu za 2014 wskazanych fakturą nr (...), kosztów opłat zgodnie z umową współpracy, wskazanych fakturami (...) oraz (...), podczas gdy materiał dowodowy nie zawiera dokumentów potwierdzających ww. okoliczność;

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z 231 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej w świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego oceny dowodów, polegającej na wyprowadzeniu domniemania, iż zaksięgowanie przez pozwanego załączonych do pozwu faktur VAT stanowi uznanie objętego nim roszczenia, podczas gdy zaksięgowanie faktury nie jest równoznaczne z uznaniem roszczenia;

- art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez przyznanie zwrotu kosztów procesu przez stronę przegrywającą w całości na rzecz powoda, podczas gdy powód był zwolniony od kosztów sądowych w części ponad kwotę 10.000,00 zł.

Ponadto, pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powoda o zapłatę kwoty 1.166.177,02 zł z tytułu opłaty wstępnej, z uwagi na fakt, iż w ocenie pozwanego, roszczenie o zapłatę ww. kwoty, zgodnie z właściwością zobowiązania wynikającą z zapisu § 3 ust. 3.5 umowy współpracy z dnia 23 grudnia 2011 r., stało się wymagalne w dniu zawarcia przedmiotowej umowy, a zatem roszczenie to uległo przedawnieniu wraz z upływem 3 letniego okresu przedawnienia, tj. 23 grudnia 2014 r.

Podnosząc powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, ewentualnie, z daleko posuniętej ostrożności procesowej - o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając mu rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania za II instancję.

Powód w odpowiedzi na apelację domagał się oddalenia apelacji i zasądzenia od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja okazała się uzasadniona w części, w której apelujący podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia w zakresie kwoty 1.166.177 zł 02 gr domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa. W pozostałej części, apelacja pozwanego pozbawiona była podstaw, uzasadniających wzruszenie zaskarżonego wyroku.

Rozpoznając apelację pozwanego Sąd Apelacyjny w pierwszej kolejności rozważał zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego, a w szczególności przepisu art. 233 § 1 k.p.c., którego to naruszenia upatrywał apelujący w wadliwej jego zdaniem ocenie materiału dowodowego zaoferowanego przez strony, wyrażającej się uznaniem przez Sąd I Instancji, iż na pozwanym ciążył obowiązek uiszczenia opłat dodatkowych wykazanych w fakturach wystawionych przez powoda, w tym opłat związanych z ubezpieczeniem przedmiotów umów zawartych pomiędzy stronami.

Zasada swobodnej oceny dowodów wyrażona w przepisie art.233 § 1 k.p.c. obejmuje obowiązek sądu meritii w zakresie oceny wiarygodności i mocy dowodowej przeprowadzonych w sprawie dowodów w danej sprawie, a zatem wyraża istotę sądzenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwstawnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia się ze świadkami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna ona odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań pomiędzy podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § l k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne.

Podnoszony przez pozwanego zarzut naruszenia art.233 § 1 k.p.c., oparty został o błędną, w ocenie wymienionego apelującego, dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego, skutkującą przyjęciem przez Sąd meritii, iż opłaty wynikające z wystawionych przez pozwanego faktur nie miały związku z działaniem lub zaniechaniem pozwanego, a także iż opłaty których dochodził powód w związku z ubezpieczeniem przedmiotu umowy, a także opłaty dodatkowej z tytułu podatku od środków transportu za 2014 r. objętych fakturą (...) i kosztów opłat zgodnie z umową o współpracy wykazanych fakturami (...) oraz (...) zostały rzeczywiście poniesione przez powoda.

Tak sformułowany zarzut niewątpliwie wykracza poza kwestie dotyczące naruszenia art.233 § 1 k.p.c. albowiem istota wskazanego zarzutu sprowadza się do interpretacji postanowień zawartych pomiędzy stronami umów o współpracy, których treść nakazywała badanie jakie opłaty zobowiązany był ponosić pozwany.

Sąd Apelacyjny nie podziela co prawda oceny Sądu I Instancji, w której Sąd przyjął iż strony zawarły umowy leasingu, tym niemniej w żadnym razie nie sposób przyjąć za apelującym iż łączące strony umowy były umowami o świadczenie usług w rozumieniu art. 750 k.c. i art. 751 k.c. Chybioną była argumentacja pozwanego, w świetle której łączące strony umowy były umowami o świadczenie usług, w ramach których powód świadczył wobec pozwanego usługi obejmujące udostępnianie pozwanemu środków transportu za zapłatą określonej ceny, która odpowiadała wartości raty leasingowej.

Zgodnie z treścią art. 734 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Natomiast w myśl art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Odesłanie to znajduje zastosowanie wówczas, gdy przedmiotem umowy jest dokonywanie czynności faktycznej, a umowa nie jest unormowana w przepisach dotyczących innych umów nazwanych. Umowę o świadczenie usług odróżnia od umowy o dzieło to, że jej przedmiotem jest dokonanie określonej czynności faktycznej (usługi), a nie jej wynik.

Umowy o osiągnięcie rezultatu, stanowiącego dzieło w rozumieniu przepisów art. 627 i n. k.c., nie mogą zostać zakwalifikowane jako umowy o świadczenie usług. Oznacza to, że z zakresu art. 750 k.c. wyłączone są nie tylko umowy o dzieło, ale także inne umowy nazwane, których celem jest osiągnięcie określonego rezultatu, zarówno takie, do których przepisy o umowie o dzieło znajdują odpowiednie zastosowanie, jak i takie, które mają regulację

ustawową niezawierającą takiego odesłania. Cechą charakterystyczną takich umów jest również to, że zazwyczaj są to umowy oparte na zaufaniu między stronami i z uwagi na to wymagają osobistego wykonania przez usługodawcę. Zlecający usługę powierza jej wykonanie danej osobie w zaufaniu do jej umiejętności, kwalifikacji, wiedzy i innych walorów. Świadczeniem usług może być zarówno wykonywanie czynności faktycznych, jak i prawnych. Jednakże spod dyspozycji art. 750 k.c. wyłączone są umowy o świadczenie usług polegających na dokonywaniu czynności prawnych. W związku z tym należy przyjąć, że przepis art. 750 k.c. ma zastosowanie do umów o świadczenie usług, polegających na dokonywaniu czynności faktycznych.

Z całą stanowczością podkreślić należy, iż przedmiotem umów zawartych pomiędzy stronami, nazwanych umowami o współpracy było oddanie przez powoda pozwanemu środków transportu w postaci ciągników siodłowych i naczep „do używania i pobierania pożytków". Nie sposób zatem wskazanych umów kwalifikować jako umów o świadczenie usług, polegających na wykonywaniu czynności faktycznych albowiem przedmiotem wskazanych umów był najem środków transportu w ramach prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej przy akcentowaniu, iż wskazane środki transportu nie przynosiły pożytków. Jak to już bowiem wskazano, pozwany przy wykorzystaniu przedmiotu umów zawartych z powodem uzyskiwał dochód w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, elementem której było świadczenie usług transportowych na rzecz osób trzecich.

Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażany w orzecznictwie sądów powszechnych, w świetle którego zasada swobody umów umożliwia stronom wybór rodzaju stosunku prawnego, który będzie je łączył, przy czym możliwe jest kształtowanie stosunków zobowiązaniowych w sposób odmienny niż czynią to umowy nazwane, normatywnie uregulowane w kodeksie cywilnym lub innych ustawach. Strony mogą stosować umowy nazwane w kształcie, jaki wynika z odpowiednich aktów prawnych, mogą również wzorować się na nich, ale określając łączący je stosunek zobowiązaniowy dokonywać modyfikacji lub uzupełnień - tak, aby ukształtować najbardziej dla nich odpowiedni instrument prawny, mogą też tworzyć zupełnie nowe rodzaje umów. Zasada swobody umów nie ma jednak charakteru bezwzględnego, a zadaniem sądu rozpoznającego daną sprawę jest ocena łączącego strony stosunku zobowiązaniowego pod kątem zgodności jego treści i celu z ustawą, zasadami współżycia społecznego, jak również zgodności z właściwością (naturą) stosunku prawnego. Podstawowe znaczenie dla oceny stosunku zobowiązaniowego ma przy tym nie dosłowne, literalne brzmienie umowy, ale przede wszystkim zgodny zamiar stron i cel umowy (art. 65 § 2 k.c.), stąd wykonywanie za wynagrodzeniem określonego rodzaju czynności przez jedną osobę na rzecz drugiej - w zależności od pozostałych cech zamierzonego stosunku prawnego - co do zasady może zostać zakwalifikowane w ramach omówionej zasady swobody umów, jako umowa o pracę, umowa o dzieło, umowa zlecenia bądź też umowa o świadczenie usług, do której na mocy art. 750 k.c. stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Należy przy tym podkreślić, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, wbrew zarzutom apelującego, nie dawał podstaw dla przyjęcia jakoby strony łączyły umowy o świadczenie usług w rozumieniu art.750 k.c. i art. 751 k.c., a w konsekwencji prawidłowo nie zastosował Sąd I Instancji wskazanych przepisów, a ich niezastosowanie czyniło bezzasadnym zarzut ich naruszenia.

Trafną była w tym zakresie ocena Sądu I Instancji, iż zawartych przez strony umów nie sposób kwalifikować jako umów o świadczenie usług i ocenę tę Sąd Apelacyjny podziela, przyjmując jednocześnie iż zawarte pomiędzy stronami umowy były umowami najmu środków transportu, do których zastosowanie znajdowały przepisy art. 659 i nast. k.c., nie zaś przepisy dotyczące umowy dzierżawy, czy przepisy dotyczące leasingu, a tym bardziej wskazywane przez apelującego przepisy normujące umowę o świadczenie usług.

Podkreślić należy, że przez umowę dzierżawy wydzierżawiający zobowiązuje się oddać rzecz dzierżawcy do używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a dzierżawca zobowiązuje się płacić wydzierżawiającemu umówiony czynsz.

Wynikające z powołanego przepisu uprawnienie dzierżawcy do pobierania pożytków stanowi najważniejszą cechę odróżniającą dzierżawę od najmu (vide: art. 659 § 1 k.c.). Można więc stwierdzić, że przedmiotem dzierżawy mogą być tylko takie rzeczy, których charakter dopuszcza przynoszenie przez nie pożytków, choć z drugiej strony rzeczy

przynoszące pożytki mogą być również przedmiotem najmu pod warunkiem, że najemca nie będzie uprawniony do pobierania pożytków. Chociażby zatem z tego powodu stworzenie zamkniętych katalogów rzeczy mogących być wyłącznie przedmiotem umowy najmu lub wyłącznie umowy dzierżawy nie jest możliwe. Charakter przedmiotu umowy wykluczający przynoszenie pożytków skłania wszakże orzecznictwo do zajmowania stanowiska, że lokal przeznaczony do prowadzenia działalności gospodarczej, czy jak w konkretnym przypadku środki transportu, nie mogą być uznane za przedmiot dzierżawy skoro stanowią one tylko jeden ze składników przedsiębiorstwa umożliwiających produkcję, czy prowadzenie działalności gospodarczej której efektem końcowym jest dopiero dochód (vide: orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 1958 r. III CR 263/58, tudzież wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2000 r. I CKN 924/98, OSNC 2001/6/92). Pogląd ten zasługuje na aprobatę, gdyż zgodnie z art. 53 k.c. pożytki mają być częściami składowymi rzeczy lub jej bezpośrednimi płodami, a o takiej relacji nie można mówić, gdy chodzi o rzecz jedynie wytworzoną w lokalu w procesie produkcji, czy o dochód wypracowany przy wykorzystaniu środków transportu wykorzystywanych w procesie prowadzenia działalności.

Nie sposób przyjąć za Sądem I Instancji, iż zawarte pomiędzy stronami umowy o współpracy w istocie były umowami nienazwanymi o charakterze mieszanym, zawierającymi elementy umów leasingu najmu i dzierżawy albowiem jak trafnie zauważył Sąd I Instancji jednym z istotnych warunków umowy leasingu, unormowanej przepisami art. 709^{1} k.c. do 709^{18} k.c. jest zobowiązanie finansującego do nabycia rzeczy od oznaczonego zbywcy. Nie ulegało wątpliwości, iż powód w dacie zawierania przedmiotowych umów z pozwanym był leasingobiorcą środków transportu, a zatem nie może być mowy o tym, iż dysponowanie przez powoda przedmiotami umów zawartych z pozwanym może być utożsamiane z nabyciem rozumianym jako odpłatnym uzyskaniem prawa własności lub użytkowania wieczystego.

W istocie bowiem powód, jako leasingobiorca zawarł z pozwanym umowy najmu środków transportu, mocą których przeniósł uprawnienie do dysponowania przez pozwanego rzeczami- środkami transportu w zamian za czynsz oraz wszystkie opłaty dodatkowe, do ponoszenia których obowiązany był powód na podstawie zawartych przez siebie umów leasingu.

Należy przy tym podkreślić, iż umowa najmu ma charakter zobowiązujący, w związku z czym decydująca jest możliwość wykonania przez wynajmującego swojego obowiązku. Z zawarciem najmu nie wiąże się żadna czynność rozporządzająca rzeczą, w związku z czym nie jest niezbędne istnienie po stronie wynajmującego tytułu uprawniającego go do rozporządzania rzeczą.

Wskazać również należy, iż powód jako leasingobiorca na gruncie zawartych przez siebie umów z : (...) Spółką z o.o. z siedzibą w Ł. oraz z (...) S.A. uprawniony był do oddawania w całości lub w części przedmiotu leasingu do używania osobom trzecim (najemcom) na podstawie umów najmu lub dzierżawy pod warunkiem spełnienia wymagań określonych przez finansujących w umowach leasingu i tak uzgodnionych : z (...) Spółką z o.o. w art. 5 ust.8 pkt a-e umowy leasingu natomiast z (...) S.A. w § 3 umowy leasingu.

Chybionymi były się zarzuty podniesione przez apelującego w zakresie naruszenia art. 65 k.c. albowiem wbrew wskazanym zarzutom Sąd I Instancji nie dopuścił się naruszenia wskazanego przepisu i dokonał prawidłowej wykładni postanowień umownych zawartych w § 3 pkt.3.5 umowy o współpracy z dnia 23 grudnia 2011 r. oraz z dnia 28 grudnia 2011 r., a także prawidłowo zinterpretował treść § 9 pkt 9.3. umowy o współpracy z dnia 23 grudnia 2011 r. oraz § 9 pkt 9.2. – 9.4. umowy o współpracy z dnia 28 grudnia 2011 r. Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wskazywał na literalne brzmienie postanowień obu umów zawartych w przywołanych postanowieniach umownych z pominięciem treści innych postanowień umownych jak choćby postanowienia zawartego w § 1 pkt.1.4 umowy z dnia 23 grudnia 2011 r. oraz postanowienia zawartego w § 1 pkt 1.4. umowy z dnia 28 grudnia 2011 r.

Rozważając treść obu umów o współpracy zawartych pomiędzy stronami kolejno w dniach 23 i 28 grudnia 2011 r. wskazać należy, iż oceniając zarówno charakter prawny obu umów oraz cel ich zawarcia jak i zakres obowiązków umownych do wykonania których zobowiązał się pozwany należało mieć na względzie postanowienia umowne wykładane w oparciu o lekturę treści nie tylko wybranych postanowień obu umów, jak to uczynił apelujący, ale w oparciu o wykładnię § 3 obu umów łącznie z postanowieniami objętymi § 1 pkt 1.4. obu umów. Podobnie w odniesieniu

do postanowień umowy z dnia 28 grudnia 2011 r. zawartych w § 9 pkt 9.2.-9.4, traktujących o kwestiach ubezpieczenia przedmiotów umowy, których nie sposób odczytywać w oderwaniu od postanowienia objętego § 1 pkt.1. wymienionej umowy o współpracy z dnia 28 grudnia 2011 r. Integralną częścią ramowej umowy

Leasingu operacyjnego zawartej przez powoda w dniu 8 grudnia 2011 r. były Ogólne Warunki Umowy Leasingu, stanowiące załącznik nr 2 do tejże umowy, z których w sposób wyczerpujący wynikały obowiązki powoda , jako korzystającego (§ 4, § 5 i § 6). Obowiązki powoda, jako korzystającego w ramach umowy leasingu były znane pozwanemu, który zawierając z powodem umowę z dnia 23 grudnia 2011 r. w sposób wyraźny przyznał, iż zna OWU Leasingu (załącznika nr (...) do umowy ramowej leasingu operacyjnego) w zakresie niezbędnym do wykonania umowy zawartej z powodem. W § 1 pkt.1.4. umowy stron z dnia 23 grudnia 2011 r. strony postanowiły m.in. iż „...o ile umowa z (...) Spółką z o.o. nakłada na finansującego – powoda dalej idące obowiązki niż obowiązki, które dosłowne brzmienie niniejszej umowy nakłada na Korzystającego, Korzystający zobowiązany jest wykonać te dalej idące obowiązki według Ramowej Umowy Leasingu Operacyjnego z (...) Sp. z o.o.".

Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 stycznia 2014 r., I CSK 155/13, w świetle którego dyrektywy interpretacyjne ustanowione w art. 65 § 2 k.c. przyznają prymat zgodnemu zamiarowi stron i celowi umowy. Odczytanie zgodnego zamiaru stron powinno przy tym uwzględniać wszystkie fakty dotyczące nie tylko etapu zawierania umowy, ale także jej realizacji, jeżeli umożliwiają one stwierdzenie, jak strony pojmowały znaczenie poszczególnych postanowień umownych. Cel umowy, jako kryterium wykładni umowy ubezpieczenia, nakazuje położenie nacisku na charakter ochronny tego stosunku prawnego. Prawidłowa wykładnia umowy powinna - zgodnie z art. 65 § 2 k.c. - uwzględniać w pierwszym rzędzie badanie zgodnego zamiaru stron i celu umowy, nie może jednak pomijać jej tekstu, którego sens należy ustalać za pomocą językowych reguł znaczeniowych. Wykładnia umowy, zwłaszcza zawartej między przedsiębiorcami, nie może prowadzić do wniosku, iż zamiarem stron było zawarcie odmiennych istotnych postanowień od tych, które zostały wyrażone na piśmie.

Przenosząc powyższe uwagi dotyczące reguł interpretacyjnych postanowień umownych przyjętych i zaakceptowanych przez obie strony w umowach o współpracy z dnia 23 grudnia 2011 r. i 28 grudnia 2011 r., podkreślić należy iż wykładnia obu umów dokonana na podstawie całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie, w żadnym razie nie pozwala podzielić argumentacji apelującego w zakresie zarzucanego Sądowi I Instancji naruszenia art. 65 § 2 k.c.

Ustawodawca w art. 65 § 2 k.c. przyznaje prymat subiektywnej metodzie wykładni, która ma pozwolić na ustalenie znaczenia, jakie obie strony nadawały składanemu oświadczeniu woli w momencie jego wyrażania, a nie z chwili dokonywania wykładni. Uzasadnione jest to charakterem umów jako czynności prawnych, do dokonania których niezbędna jest zawsze zgodna wola stron. Cel umowy jest wyznaczony przez funkcję, jaką strony wyznaczają danej czynności w ramach łączących je stosunków prawnych i nie musi być wyartykułowany w treści umowy, a może być ustalany na podstawie okoliczności towarzyszących dokonaniu czynności prawnej. Cel umowy można określić jako intencję stron co do skutków prawnych, jakie mają nastąpić w związku z zawarciem umowy.

Należy podkreślić, iż prawidłową była dokonana przez Sąd I Instancji wykładnia postanowień obu umów, w świetle której na mocy postanowień objętych § 3 i § 7, pozwany zobowiązał się do ponoszenia wszelkich kosztów, do poniesienia których zobowiązany zostanie powód na podstawie Ramowych Umów Leasingu Operacyjnego, zawartych przez powoda z leasingodawcami. Treść tych obowiązków jako obowiązków powoda „przenoszonych" z mocy umów o współpracy na pozwanego wyartykułowana została w postanowieniach objętych § 1 pkt 1.4. obu umów.

Istota dyrektywy zawartej w art. 65 § 2 k.c. polega na tym, że umożliwia ona skonstruowanie poprawnej hierarchii płaszczyzn wykładni poprzez wskazanie na pierwszeństwo kryterium zamiaru stron i celu umowy (oznacza to m.in., że w wypadku różnic w rezultatach wykładni oświadczeń woli stron otrzymanych na tle art. 65 § 1 i 2 k.c. decyduje znaczenie wynikające ze zgodnego zamiaru stron i celu umowy, a nie np. z ustalonych zwyczajów. Jednocześnie jednak występuje sprzężenie i przenikanie się płaszczyzn wykładni oświadczeń woli (z tego powodu słusznie interpretuje się tę metodę wykładni jako metodę kombinowaną). Niejednokrotnie bowiem rekonstrukcja zgodnego zamiaru stron

następować będzie również z użyciem kryteriów wykładni oświadczeń woli określonych w art. 65 § 1 k.c. Za wiążący uznaje się sens oświadczenia woli, w jakim zrozumiała go zarówno osoba składająca, jak i odbierająca to oświadczenie. Dopiero jeżeli okaże się, że znaczenie przypisywane oświadczeniu woli przez każdą ze stron jest inne, powinno nastąpić zastosowanie obiektywnej metody wykładni, w której sens oświadczenia woli ustala się na podstawie przypisania normatywnego. Cel umowy wyznaczany jest przez funkcję, jaką strony wyznaczają danej czynności w ramach łączących je stosunków prawnych.

Należy przy tym podkreślić, iż pozwany prawidłowo wezwany na termin rozprawy celem przesłuchania pod rygorem pominięcia dowodu z przesłuchania, bez usprawiedliwienia nie stawił się w terminie rozprawy, a tym samym pozbawił Sąd meritii oceny dowodu z zeznań osoby uprawnionej do reprezentowania pozwanego, w tym oceny celu i zgodnego zamiaru stron przy zawieraniu obu umów o współpracy także w zakresie wzajemnych praw i obowiązków wynikających z tych umów dla każdej ze stron. W konsekwencji, zarzuty pozwanego dotyczące wykładni postanowień obu umów, oparte o twierdzenia pozwanego odnoszące się jedynie do wybranych fragmentów obu umów i nie znajdujące oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym, w tym w dowodzie z przesłuchania stron, z przeprowadzenia którego to dowodu pozwany nie skorzystał nie stawiając się celem złożenia zeznań, nie mogły odnieść pożądanego dla pozwanego skutku.

Twierdzenie strony nie zastępuje bowiem obowiązku dowodzenia okoliczności, z zaistnienia których strona wywodzi pożądane przez siebie skutki prawne, a w rezultacie brak zaoferowania i przeprowadzenia dowodu na okoliczność twierdzoną przez pozwanego, nie mogło skutkować uznaniem twierdzeń pozwanego za udowodnione (art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c.).

Jak przyjmuje się w judykaturze, stosowanie kombinowanej metody wykładni do czynności prawnych inter vivos obejmuje dwie fazy. W pierwszej fazie sens oświadczenia woli ustala się mając na uwadze rzeczywiste ukonstytuowanie się znaczenia między stronami. Oznacza to, że uznaje się za wiążący sens oświadczenia woli, w jakim zrozumiała go zarówno osoba składająca, jak i odbierająca to oświadczenie. Decydująca jest zatem rzeczywista wola stron. Podstawę prawną do stosowania w tym wypadku wykładni subiektywnej stanowi art. 65 § 2 k.c. Jeżeli okaże się, że strony nie przyjmowały tego samego znaczenia oświadczenia woli, konieczne jest przejście do drugiej, obiektywnej fazy wykładni, w której właściwy dla prawa sens oświadczenia woli ustala się na podstawie przypisania normatywnego, czyli tak, jak adresat sens ten rozumiał i rozumieć powinien. Za wiążące uznać trzeba w tej fazie takie rozumienie oświadczenia woli, które jest wynikiem starannych zabiegów interpretacyjnych adresata. Decydujący jest normatywny punkt widzenia odbiorcy, który z należytą starannością dokonuje wykładni zmierzającej do odtworzenia treści myślowych osoby składającej oświadczenie woli. Przeważa tu ochrona zaufania odbiorcy oświadczenia woli nad wolą, a ściślej nad rozumieniem nadawcy. Nadawca bowiem formułuje oświadczenie woli i powinien uczynić to w taki sposób, aby było ono zgodnie z jego wolą zrozumiane przez odbiorcę. Wykładnia obiektywna sprzyja pewności stosunków prawnych, a tym samym i pewności obrotu prawnego.

Artykuł 65 § 2 k.c. traktuje o tym, jaki był "zgodny zamiar stron i cel umowy", a nie o tym, jaki był zamiar i cel jednej z jej stron. Umowy z dnia 28 grudnia 2011 r.

Wykładnia postanowień obu umów zawartych pomiędzy stronami, dokonywana na podstawie art. 65 k.c. prowadzi do uznania za trafne oceny Sądu I Instancji, w świetle której zamiarem stron przy zawieraniu obu umów o współpracy było w istocie ponoszenie przez pozwanego wszelkich opłat związanych z korzystaniem ze środków transportu będących przedmiotem umów leasingu zawartych przez powoda z leasingodawcami, które w istocie powód niejako refakturował względnie którymi obciążał pozwanego na podstawie § 1 pkt.1.4. w związku z § 3 umowy z dnia 23 grudnia 2011 r. oraz na podstawie § 1 pkt.1.4. w związku z § 3 i § 9 pkt 9.2. – 9.4.

W konsekwencji, całkowicie nieuzasadnionym były zarzuty pozwanego dotyczące naruszenia art. 65 k.c. wyrażające się m.in. pominięciem przez Sąd I Instancji okoliczności, iż pozwany obowiązany był ponosić jedynie te opłaty, które związane były z działaniami lub zaniechaniami pozwanego albowiem w istocie opłaty, które pozwany ponosić

miał prócz rat dotyczyły wszelkich opłat związanych z eksploatowaniem (używaniem) środków transportu, które obowiązany był ponosić powód, a które na podstawie rzeczonych umów o współpracy zgodził się ponosić pozwany.

Za pozbawione podstaw uznać należało zarzuty pozwanego dotyczące oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności skutkujące przyjęciem, iż powód wykazał swoje żądanie tak co do zasady jak i co do wysokości (za wyjątkiem kwoty 1.166.177 zł 02 gr, o czym poniżej), w tym dochodzone na podstawie przywołanych w apelacji faktur.

Co się tyczy faktury (...) na kwotę 693 zł 72 gr z tytułu podatku od środków transportu – I rata za rok 2014 do umowy (...) z dnia 8 grudnia 2011 r. została ona zapłacona przez powoda, co znajduje potwierdzenie w zestawieniu dotyczącym faktur, którymi (...) Spółka z o.o. obciążyła powoda, a w szczególności fakturą (...). Gdy natomiast idzie o faktury : (...) na kwotę 1.286 zł 81 gr i (...) na kwotę 1.286 zł 81 gr, są to kwoty nazwane „opłata zg. z umową o współpracy nr (...)/ (...) z dnia 23 grudnia 2011 r.", powtarzające się także w innych fakturach wystawionych przez powoda wobec pozwanego i nie zakwestionowanych przez pozwanego, jak choćby w fakturach nr : (...), (...), (...), (...) i (...), (...) i (...).

Nie sposób przyjąć oczywiście, iż faktury na powtarzającą się także w innych fakturach kwotę 1.286 zł 81 gr zostały wystawione zasadnie, tym niemniej brak potwierdzenia kwotowego wprost w fakturach wystawionych przez (...) Spółkę z o.o. wobec powoda nie oznacza, iż kwoty te nie zostały ujęte w fakturach wystawionych przez (...) Spółkę z o.o. wraz z innymi opłatami, co nie wynika z zestawienia-informacji udzielonej przez wymienionego finansującego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego za daleko idący uznać pogląd wyrażony przez Sąd I Instancji w zakresie, w przyjęcia, iż zaksięgowanie przez pozwanego faktur wystawionych przez powoda skutkowało uznaniem przez pozwanego za uzasadnione należności wynikających z wystawionych faktur, tym

niemniej brak ich zakwestionowania przez pozwanego na etapie ich otrzymania od powoda i wprowadzenie tychże do systemu księgowego, podlegało ocenie na gruncie zasad logicznego rozumowania i oceny dokonywanej na gruncie art. 233 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu całokształtu materiału dowodowego zaoferowanego przez strony, w tym dokumentu w postaci załącznika pisma procesowego powoda z dnia 23 grudnia 2015 r. (k.632-633), obejmującego zestawienie faktur wystawionych przez powoda odniesione do faktur wystawionych przez finansującego wobec powoda tj. przez (...) Spółkę z o.o. Ten natomiast dawał podstawy dla uznania roszczenia powoda za udowodnionego tak co do zasady jak i co do wysokości za wyjątkiem tzw. opłat wstępnych.

Wbrew zarzutowi apelującego także i należność z faktury wystawionej przez powoda za numerem (...)stanowiła należność, do poniesienia której pozwany został zobowiązany na podstawie postanowień objętych § 1 ust.4 oraz§ 3 ust.5 obu umów zawartych pomiędzy stronami, kwestionowanie ich poniesienia przez powoda jawi się natomiast jako zarzut pozbawiony podstaw w sytuacji, gdy opłaty te obowiązany był ponieść powód.

Za uzasadniony uznać natomiast należało zarzut przedawnienia roszczenia powoda obejmującego kwotę 1.166.177 zł 02 gr z tytułu opłaty wstępnej.

Mając na względzie, iż obie umowy o współpracy zawarte pomiędzy stronami w dniach 23 i 28 grudnia 2011 r. były umowami zawartymi w związku z działalnością gospodarczą prowadzoną przez każdą ze stron przyjąć należało, iż roszczenia strony powodowej w zakresie obciążenia pozwanego tzw. opłatami wstępnymi przedawniły się z upływem 3 lat. Termin wymagalności wskazanych roszczeń powoda liczony na podstawie art. 120 § 1 k.c. rozpoczął swój bieg od daty, w jakiej roszczenie powoda stało się wymagalne. Stosownie do treści art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniej możliwym terminie.

Odwołując się do poglądu wyrażonego przez tutejszy Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 17 marca 2011 r., V ACa 566/10, powtórzyć należy iż przedawnienie na gruncie k.c. nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania. Zobowiązanie spełnienia określonego świadczenia, mimo upływu terminu przedawnienia, istnieje na gruncie danego stosunku obligacyjnego,

z tym tylko, że zamienia się w tzw. zobowiązanie niezupełne charakteryzujące się z jednej strony dalszym istnieniem roszczenia, a z drugiej brakiem możliwości jego przymusowego wyegzekwowania, wynikającym z faktu, że po stronie dłużnika, mimo trwania obowiązku, powstaje uprawnienie do zwolnienia się od spełnienia świadczenia przez skorzystanie z zarzutu przedawnienia, mającego charakter peremptoryjny, czyli niweczący uprawnienie wierzyciela. Zgodnie z treścią art. 117 § 1 k.c. przedawnieniu poza wyjątkami zastrzeżonymi w ustawie, podlegają wszystkie roszczenia cywilnoprawne o charakterze majątkowym, chodzi tu rzecz jasna o roszczenia w znaczeniu materialnoprawnym wyrażające się w uprawnieniu żądania od konkretnej osoby konkretnego zachowania się - świadczenia. Dotyczy to tak uprawnień o charakterze głównym, jak i ubocznym. Ustawodawca w przepisie art. 120 § 1 zd. drugie k.c. aby zapobiec swoistemu wymuszeniu wydłużenia przez wierzyciela okresu przedawnienia w odniesieniu do zobowiązań w których wymagalność wierzytelności związana jest z aktywnością wierzyciela, podjęciem określonych nierzadko sformalizowanych czynności, w sposób swoisty uregulował w tym przepisie kwestie rozpoczęcia biegu przedawnienia, odrywając go od faktycznej wymagalności, a łącząc z momentem, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby wierzyciel podjął niezbędne czynności w najwcześniej możliwym terminie. Mamy tu do czynienia ze swoistą fikcją prawną, rozpoczęciem biegu przedawnienia zanim roszczenie stało się wymagalne.

Odnosząc powyższy pogląd wyrażony na gruncie art. 120 § 1 zd.2 k.c. do realiów sprawy i podniesionego przez apelującego zarzutu przedawnienia, podkreślić należy iż powód z tytułu poniesienia opłaty wstępnej w łącznej kwocie 1.166.177 zł 02 gr wystawił w dniu 31 grudnia 2013 r. wobec pozwanego fakturę Vat nr (...), określając w niej termin płatności wynoszący 14 dni, a więc do dnia 14 stycznia 2014 r.

Dalej wskazać należy, iż stosownie do treści ramowej umowy leasingu operacyjnego nr (...) zawartej pomiędzy powodem a (...) Spółką z o.o., jako leasingodawcą (finansującym), powód obowiązany był uiścić na rzecz leasingodawcy m. in. opłaty początkowe- tj. opłatę wstępną i prowizję, których wniesienie przez powoda, jako korzystającego warunkowało zawarcie umowy ze sprzedawcą (dostawcą). Wskazane opłaty, stosownie do zapisów objętych § 5 ust.2 pkt. 2.1.1. Ogólnych Warunków Umowy Leasingu, stanowiących załącznik nr(...) do wspomnianej Umowy Leasingu, były wymagalne w terminach określonych w terminarzu opłat.

Skoro zatem, uiszczenie przez powoda opłat wstępnych związanych z przedmiotami leasingu, warunkowało zawarcie umów ze sprzedawcą przedmiotowych środków transportu, przeto przyjąć należało iż wspomniane opłaty wstępne zostały wniesione przez powoda w dniu 20 grudnia 2011 r., co znajduje potwierdzenie zarówno w piśmie z dnia 17 listopada 2015 - informacji udzielonej przez (...) Spółkę z o.o. jak i w zestawieniu sporządzonym przez powoda w piśmie procesowym z dnia 8 grudnia 2015 r. i 23 grudnia 2015 r. (k.306 do 326 i k.351 do 356 oraz k.630 do 631). Ponadto faktury wystawione przez finansującego tj. (...) Spółkę z o.o. wobec powoda, jako korzystającego, pochodzące z dat 12 grudnia 2011 r., opiewające na należności z tytułu opłat wstępnych, jakie obowiązany był uiścić powód wskazują termin ich płatności na dzień 20 grudnia 2011 r. (vide: faktury Vat wystawione wobec powoda stanowiące karty 365 do 392).

Wymagalność należności z tytułu tzw. opłat wstępnych determinowana zachowaniem powoda, jako wierzyciela winna być zatem oceniana przez pryzmat czynności, jakie obowiązany był podjąć powód w celu wyegzekwowania od pozwanego wspomnianych należności, a co najmniej wezwania do ich zapłaty. Zatem okoliczność wystawienia przez powoda faktury z dnia 31 grudnia 2013 r., obejmującej opłaty wstępne, w żadnym razie nie czyni uzasadnionym poglądu powoda, jakoby termin przedawnienia roszczenia powoda z tego tytułu, rozpoczynał swój bieg dopiero z chwilą czy to wystawienia faktury Vat, czy to wezwania pozwanego do zapłaty wskazanych należności albowiem gdyby powód w możliwie najwcześniej możliwym terminie podjął właściwie czynności jego roszczenie stałoby się wymagalne począwszy od 21 grudnia 2011 r. Niewątpliwie zatem wystąpienie przez powoda w dniu 15 lipca 2015 r. z roszczeniem obejmującym należności z tytułu poniesionych przez powoda opłat wstępnych, poniesionych przez powoda w dniu 20 grudnia 2011 r. było roszczeniem przedawnionym w świetle treści art.120 § 1 zdanie 2 k.c.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i punkcie 1 tiret drugie o tyle, że obniżył kwotę 2.204.485 zł 35 gr do kwoty 1.038.308 zł 33 gr i oddalił powództwo w zakresie kwoty 1.166.177 zł 02 gr wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 15 stycznia 2014 r. do dnia

zapłaty; a nadto postanowienie Sądu I Instancji w punkcie 2 i 3 w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.266 zł 98 gr tytułem kosztów procesu oraz nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Katowicach kwotę 42.300 zł natomiast od powoda z zasądzonego roszczenia kwotę 47.700 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu.

W opisanym zakresie Sąd Apelacyjny zmienił rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego o kosztach procesu, które jako wadliwe w zaskarżonym wyroku zmienione w sposób niedopuszczalny z naruszeniem art.

395 k.p.c. i art.378 k.p.c. albowiem rozstrzygnięcie o kosztach procesu zaskarżone apelacją pozwanego podlegało kontroli instancyjnej przez Sąd Apelacyjny, nie było natomiast podstaw procesowych umożliwiających korygowanie tegoż rozstrzygnięcia przez Sąd I Instancji w ramach dyspozycji art.395 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego orzeczono na art.100 k.p.c. w związku z art.113 ust.1 i 2 k.p.c. Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity DZ.U. z 2014 r. poz. 1025 z późn.zm.) przy uwzględnieniu ostatecznego wyniku sporu stron, a w szczególności faktu, iż powód utrzymał się ze swoim roszczeniem w ok.47% i poniósł częściowo opłatę sądową od pozwu w kwocie 10.000 zł oraz iż obie strony poniosły koszty zastępstwa procesowego w kwocie po 7.200 zł wraz z opłatami skarbowymi od pełnomocnictw.

W pozostałym zakresie, apelację pozwanego oddalono na podstawie art. 385 k.p.c., jako pozbawioną podstaw.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 113 ust. 1 i 2 cyt. wyżej Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, przy uwzględnieniu, iż pozwany wygrał postępowanie apelacyjne w ok. 53%, a nadto iż powód poniósł koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym w stawce minimalnej dla wartości przedmiotu zaskarżenia, ustalonej na podstawie § 2 pkt 7 w związku z § 13 ust.1 pkt 2 i § 21 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (DZ.U. z 2015 r. poz.1800) tj. w wysokości 10.800 zł. W zakresie nieuiszczonej opłaty sądowej od apelacji, od uiszczenia której pozwany był zwolniony orzeczono mając na względzie, iż powód stosownie do przepisu art.133 cyt. wyżej Ustawy obowiązany był do jej poniesienia w części, w jakiej przegrał postępowanie apelacyjne.

SSO del. Arkadiusz Przybyło SSA Iwona Wilk SSA Wiesława Namirska